

Phytophaenologia Szegediensis anni 1928.

Szeged 1928. évi növényphaenológiája.

VI. közlemény.

Írta: GYÖRFFY ISTVÁN (Szeged).

1928 tele roppant hosszú ideig tartó vala; januárius 31.-ig az összes tavat vastag jégpáncél fedi. Makacsul tartanak a fagyok. Februárius végén újból erős tél köszönt be, amely eltart márc. közepéig. Márc. 18-án éjjel mindig: -3 C° .

A kemény hideget több szabadban élő növény sem bírta ki.

A *Corylus avellana* ♂ barkája sok cserjén megfagyott, tönkrement, nem porozódhatott sohasem. *Mahonia aquifolium* és *Buxus sempervirens* bokrok fagytak le vagy felül, vagy egy-egy fagy-járta oldalon. Sok *Amorpha fruticosa* bokor vesszeje is lefagyott, úgy hogy csak a vastagabbak rügyeztek alúl.

Április 22.-e előtt pár nappal az *akácfa* friss levelét forrázta le a fagy több helyen és itt-ott a *Juglans regia* levelét is. A királyhalmi erdőben sok *kőrösfű* friss levelet láttam dércsípetten lefeketedve.

A „Fagyos szentek“ hű maradt magához; május 13.-án Deszken, Kiszomborban, Szegeden sok *krumpli* és *bab* zöldjét fagyasztotta le a hideg lehellet.

A száraz nyár és ősz miatt sok fa idő előtt lehullatta levelét, majd másodvirágzásba fogott.

1928-as adataimat amikor összeírom, nehéz szívvel gondolok a 10 évvel ezelőtt történetekre!!

*

Írtam: Szegeden, KOLOZSVÁR városának 10 éves oláh-megszállása szomorú évforduló napján.

Tabella phytphaenologica anni 1928.

Observatores : Uxor Professoris I. Györfly nat. Irma Greisiger, Prof. Dr. I. Györfly, Katinka Györfly, J. Förgeteg, P. Kéri, A. Scheitz, Gy. Stiller — Szegedini.

	Szeged				Adnotatio
	Geogr. latitudo septentr : 46° 15' longitudo (Greenw. E.) 37° 48' 84 m. supra mare				
	L.	V.	Gy.	H.	
1. <i>Acer campestre</i> L.	28. IV.	12. IV.			
2. <i>Acer platanoides</i> L.	30. IV.	4. IV.			
3. <i>Acer pseudoplatanus</i> L.		20. IV.			
4. <i>Acer tataricum</i> L.		30. IV.			
5. <i>Adonis aestivalis</i> L.		8. V.			
6. <i>Aesculus Hippocastanum</i> L.	16. IV.	21. IV. ¹⁾			1) 1 ex. [19. IV.]; zweitemal 15. X.
7. <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingel (syn. <i>A. glandulosa</i> Desf.)		12. VI.			
8. <i>Alnus glutinosa</i> Gaertn.	28. IV.	28. III. ♂ ²⁾ 23. III. ♀			2) 1 ex. [20. III.]
9. <i>Amorpha fruticosa</i> L.		31. V. ³⁾			3) 1 ex. [29. V.]; zweitemal 15. IX.
10. <i>Berberis vulgaris</i> L.		28. IV. ⁴⁾			4) 1 ex. [27. IV.]
11. <i>Betula pendula</i> Roth.	19. IV.	6. IV. ♂			
12. <i>Broussonetia papyrifera</i> (L.) L'Hérit		8. V.			
13. <i>Buxus sempervirens</i> L.		6. IV. ⁵⁾			5) 1 ex. [4. IV.]
14. <i>Clematis vitalba</i> L.		20. VI. ⁶⁾			6) 1 ex. [18. VI.]
15. <i>Colchicum arenarium</i>		(24. IX.)			
16. <i>Convallaria majalis</i> L.		24. IV. ⁷⁾			7) in horto
17. <i>Cornus mas</i> L.		28. III. ⁸⁾			8) 1 ex. [27. III.]
18. <i>Cornus sanguinea</i> L.	28. IV.	15. V. ⁹⁾			9) 1 ex. [10. V.]
19. <i>Corylus avellana</i> L.	28. IV.	11. II. ♂ 15. II. ♀			
20. <i>Crataegus monogyna</i> Jacq.		2. V.			
21. <i>Crocus variegatus</i>		10. III.			
22. <i>Cydonia oblonga</i> Mill. (syn. <i>C. vulgaris</i>)		30. IV.			
23. <i>Diclytra spectabilis</i>		19. IV.			
24. <i>Draba verna</i> L.		10. III.	14. IV.		
25. <i>Elaeagnus angustifolia</i> L.		26. V.			
26. <i>Evonymus europaea</i> L. (E. <i>vulgaris</i>)		2. V. ¹⁰⁾			10) 1 ex. [30. IV.]
27. <i>Forsythia suspensa</i> Val.		31. III. ¹¹⁾			11) 1 flos [30. III.]
28. <i>Fragaria vesca</i> L.		16. IV.			
29. <i>Fraxinus excelsior</i> L.		1. IV.			
30. <i>Fritillaria imperialis</i> L.		12. IV.			
31. <i>Gleditschia triacanthos</i> L.		21. V.		10. X.	
32. <i>Helianthus annuus</i>		15. VII.			
33. <i>Hordeum vulgare</i>		22. V.	20. VI.		

	L.	V.	Gy.	H.	Adnotatio
34. <i>Iris pseudacorus</i> L.		(19. V.)			
35. <i>Juglans nigra</i> L.	21. V.	28. IV. ♂			
36. <i>Juglans regia</i> L.	5. V.	24. IV. ♂ 24. IV. ♀			
37. <i>Laburnum anagyroides</i> Med. (<i>L. vulgare</i>)		12. V.			
38. <i>Larix decidua</i> Mill.		4. IV.			
39. <i>Ligustrum vulgare</i> L.		26. V.			
40. <i>Lilium candidum</i> L.		15. VI. ¹²⁾			¹²⁾ 1 ex. [13. VI.]
41. <i>Lonicera tatarica</i> L.		25. IV.	3. X.		
42. <i>Mahonia aquifolium</i> P.		13. IV.			
43. <i>Medicago sativa</i> L.		30. V. ¹³⁾	2. V. ¹⁴⁾		¹³⁾ zweitemal 5-17. X.
44. <i>Morus alba</i> L.		25. IV.			¹⁴⁾ első kaszálás. Erstes Mähen
45. <i>Narcissus poeticus</i> L.		9. IV.			
46. <i>Narcissus pseudonarcissus</i> L.		4. IV.			
47. <i>Negundo aceroides</i> Mnch.	28. IV.	4. IV.			
48. <i>Paeonia officinalis</i> L.		15. V.		5. X.	
49. <i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L) Greene (<i>Ampelopsis quinquefolia</i> Michx)		11. VI. ¹⁵⁾		13. X.	¹⁵⁾ újból viráezik wieder blüht (26. X.)
50. <i>Philadelphus coronarius</i> L.		[15. V.] ¹⁶⁾			¹⁶⁾ (21. V.)
51. <i>Picea excelsa</i> (Lam) Link		21. IV.			
52. <i>Pinus silvestris</i> L.		[5. V.] ¹⁷⁾			¹⁷⁾ 1 ex. [2. V.]
53. <i>Pirus communis</i> L.		[12. IV.]			
54. <i>Pirus malus</i> L.- <i>Pirus malus</i> L., B) <i>P. pumila</i> Mill. II. <i>domestica</i>		18. IV.			
55. <i>Pirus silvestris</i> Mill.- <i>Pirus</i> <i>malus</i> L. A) <i>silvestris</i> S. F. Gray		23. IV. ¹⁸⁾			¹⁸⁾ 1 ex. [19. IV.]
56. <i>Platanus orientalis</i> L.		16. IV.			
57. <i>Populus tremula</i> L.		30. III.	30. IV.		
58. <i>Prunus armeniaca</i> L.		5. IV. ¹⁹⁾			¹⁹⁾ 1 ex. [4. IV.]
59. <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.		15. IV. ²⁰⁾	13. V.		²⁰⁾ 1 ex. [12. IV.] zweitemal
60. <i>Prunus cerasus</i> L.		12. IV.			27. X.
61. <i>Prunus domestica</i> L.	7. V.	(12. IV.)			²¹⁾ 1 ex. [13. IV.]
62. <i>Prunus Mahaleb</i> L.		16. IV. ²¹⁾			
63. <i>Prunus padus</i> L.		12. IV.			
64. <i>Prunus persica</i> L.		12. IV.			
65. <i>Quercus sessiliflora</i> Salisb.	30. IV.	23. IV. ²²⁾			²²⁾ 1 ex. [16. IV.]
66. <i>Ranunculus ficaria</i> L.		4. IV.			
67. <i>Ribes aureum</i> Pursh.		10. IV.			
68. <i>Ribes grossularia</i> L.		4. IV.			
69. <i>Ribes rubrum</i> Rchb.-R. <i>vulgare</i> Lam.		(12. IV.)	26. VI.		
70. <i>Robinia pseudacacia</i> L.		15. V. ²³⁾		31. X.	²³⁾ zweitemal 21. VI.
71. <i>Rosa canina</i> L.		21. V.			
72. <i>Rubus ideaus</i> L.		(15. V.)			
73. <i>Salix fragilis</i> L.		6. IV. ²⁴⁾	21. V.		²⁴⁾ zweitemal 18. IX.
74. <i>Salvia austriaca</i> Jacq.		2. V. ²⁵⁾			²⁵⁾ 1 ex. [28. IV.]

	L.	V.	Gy.	H.	Adnotatio
75. <i>Salvia nemorosa</i> L.		13. V. ²⁶⁾			²⁶⁾ zweitemal 2. XI.
76. <i>Salvia pratensis</i> L.		8. V.			
77. <i>Sambucus nigra</i> L.	30. IV.	19. V. ²⁷⁾			²⁷⁾ 1 ex. [13. V.] *aratás—Ernte.
78. <i>Secale cereale</i> L.		14. V.	28. VI.*		
79. <i>Solanum tuberosum</i> L.		21. V.			
80. <i>Staphylea pinnata</i> L.		19. IV. ²⁸⁾			²⁸⁾ 1 ex. [16. IV.]
81. Szénakaszálás			25. IV.		
82. <i>Syringa vulgaris</i> L.		19. IV. ²⁹⁾			²⁹⁾ 1 ex. [16. IV.] zweitemal
83. <i>Tamarix gallica</i> L.		[30. IV.] 1. V.	9. VI. ³⁰⁾		25. IX., 27. X.
84. <i>Tilia platyphyllos</i> Scop. (<i>T. grandifolia</i> Ehrh.)		22. VI.			³⁰⁾ zweitemal 12. IX.
85. <i>Tilia cordata</i> Mill. (<i>T. parvifolia</i> Ehrh.)	13. IV.	6. IV.		10. IX.	
86. <i>Triticum vulgare</i> Vill.		28. V.	2. VII.♀		* aratás—Ernte
87. <i>Tussilago farfara</i> L.		11. IV.	25. IV.		
88. <i>Ulmus laevis</i> Pall. (<i>U. effusa</i> Villd.)		28. III.			
89. <i>Viburnum lantana</i> L.	28. IV.	17. IV.			
90. <i>Viola odorata</i> L.		11. III.			
91. <i>Vitis vinifera</i> L.		21. V.			
92. <i>Zea mays</i> L.		23. VI.	11. IX.		

Rövidítések — Abkürzungen.

L = az első normális levél-feluszíneket lehet látni, és pedig különböző (mintegy 3—4) helyen; lombfejlődés.

L = Erste normale Blattoberflächen sichtbar, und zwar an verschiedenen (etwa 3—4) Stellen; Laubentfaltung.

V = az első rendes virágok kinyitlak, és pedig több helyen.

V = Erste normale Blüten offen, und zwar an verschiedenen Stellen.

Diese Phase ist bei weitem am sichersten zu beobachten.

Gy = az első rendes termések (gyümölcsök) megértek, és pedig több helyen: a husosak teljesen és végleg felvették az ízüket; a hüvelyek felpattannak stb.

Gy = Erste normale Früchte reif, und zwar an verschiedenen Stellen; bei den saftigen: vollkommene und definitive Verfärbung; bei den Kapseln: spontanes Aufplatzen.

H = általános őszi hervadás: az állomáson az összes leveleknek mintegy fele — beleszámítva a már lehullottakat is, — elsárgult (vagy vörösödött).

H = Allgemeine Laubverfärbung; über die Hälfte sämtlicher Blätter an der Station — auf einmal in grosser Zahl abgefallene mitgerechnet — verfärbt.

♂ porzós virágok (barkák).

♂ männliche Blüten.

♀ termős virágok.

♀ weibliche Blüten.

(. . . . .) nem éppen az első virágok, pár napi késés.

(. . . . .) nicht eben die ersten Blüten; einige Tage Verspätung.

[. . . . .] csak egyetlen egyeden látható, a többin még nem.

[. . . . .] nur auf einem einzigen Individuum sichtbar, auf den anderen noch nicht.